



## **R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera**

**Marchantius, Jacobus**

**Coloniae Agrippinae, 1661**

2. De Invocatione Deiparæ.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

tis Scriptoris Ecclesiasticis.

Anno M.C.C.I. in Germania, maxime in Diocesi Leodiensi, apparuerunt hae Cruces sanguinolentae in multorum vestibus, & anno subsequente pestis grauissima. Germaniam longe lateque est depopulata, vt testis est Surius in suis Commentarijs. Et quod dictu mirum est, etiam illis in vestibus lineis cruces inuente sunt, quae cibus incluse reuebantur, atque etiam in hominum corporibus, vt idem testatur. Istud verò in tertium vsque durauit annum.

Fulsius hac de re agit Trithemius in Chronico Histuriciensi, vol. 4. Graecus, inquit, apparuerunt in lineis vestibus, in canistis, in ianiamibus, in mensis, in populo mulierum, in albis sacerdotum, & corporibus, nec solum in his quae quotidiano habebantur in vsu, sed etiam in illis quae abcondita iacebant in cistis ad quae nullus aeris poterat penetrare influxus. Capere autem in primis apparere circa Rhenum, ac deinde per totam Germaniam in Suetia, in Francia Orientali, in Austria, in Bohemia, in Saxonia, in Dacia, in Polonia, & in Hollandia, Brabantia, per Galliam, totam, non sine timore, & horrore magno mortalium, subit & insperate apparuerunt, vt cadere quodammodo putarentur de Calce, vt cum aliquando Saluae Reginae caneretur in Ecclesia quaedam a hominibus insignitis Crucibus subitò viderentur, maxime in populo mulierum. Erant autem cruces paruae confusi aut sub rubri coloris, nec poterant aliqua lotione deleri, sed post nonnum diem ut plerimum euanescebant. In quibusdam etiam apparuerunt lanceae, spinae, corona, virga, flagella, & reliqua Dominicae Passionis insignia, etiam videre terribile miraculum. A Hispanis, in Ecclesia Canonice appaerunt etiam cruces in superpelliceis & albis, sed praesertim in populo mulierum. Magna auctore mortalitas: haec cruces secuta est. Haec Trithemius.

De hac eadem re etiam scribit Placentinus. Hoc anno mira & inaudita ostendit Deus, haec quidem in uno & alio loco Diocesis Leodiensis à festo Paschaebus aliquando in domibus, & in ipsi etiam cubiculis apparuit inopinante signum Dominicae crucis, fuit quoque nigrum, aut rubrum, ita vt putaretur esse verus sanguis cum modula & sanie effusus. Emergebantque cri & simplices, & aliquando bifida in forma signi sepulchri Dominici.

Scripti hac de re Ioannes Hornaues tunc Episcopus Leodiensis ad Maximilianum I. Imperatorem, cuius epistole habes substantiam in Chronico, Leod. apud Chapeauilleu tom. vlt. pag. 231. Edidit etiam ad eundem Imp. hac de re Poëma. Franciscus Picus in Stauristico, vbi sic canit:

Hic de mensa recens populi mysteria mirum  
Attoniti inspicunt homines, passimque stupentes.  
Inscribunt puro et lapide insignia caelo.  
Sanguinolenta cruce, clare memoranda triumphis.

Effigies laetè spectatur, spongia, clausi.  
Non ignota cano, Caesar monstravit, & ipse

Vidimus, innumeros prompsit Germania testes.  
Postmodum reddidit rationem cur talia signa I. sui  
Christi Crucifixi visa sint multis in locis cum prodigio caelesti, dum addit:

Crederem Dominum, celsa qui praesidet arci,  
Olim longa sui potentem obliuia mandum  
Vidisse: & signo voluisse salubribus alma.  
Sapius, utique alia, exire ad limina lucu.

Exultat ipse, quod & nos pie opinari possumus, inter alias causas horum signorum voluisse Deum per illa indicare Crucis Christi memoriam & Passionis eius meditationem passim tunc oblivioni traditam fuisse, ac proinde fortis in vestibus & corporibus hominum exhibuisse, quod in eorum desiderabatur cordibus. Sic dicit S. Antonius: Quia videbatur extincta memoriae Passionis in mentibus hominum, voluit Dominus excitare & incalescere hanc recordationem per impressionem manifestam caricium in corpore B. Francisci.

Nota etiam Linturius in Append. ad Franc. temp. haec facta esse circa festum Inventionis S. Crucis.

Sic enim ait: Cecidit de caelo circa inventionis S. Crucis festum figura armorum passionis Christi sanguinea super peplum cuiusdam virginis in Mastrecht qua lauans peplum post octauam, cecidit iterum sanguinata figura nec deleri potuit de populo Crucis Christi, Corona spinea, Lancea, Flagella. Haec ille.

Concludimus itaque, & dicimus, optimum praedium & remedium contra pestem, esse memoriam Iesu Christi Crucifixi, ac Passionis eius meditationem cum viva fide, & peccatorum compunctione coniunctam. Hinc illud:

Sanguinolenta cruce, si quena mysteria terrent.

Deflect erratos, supplece corde illic.

Molli arundo Notis, ac neruo statitur aereis.

Igne Chalybi, Adamas sanguine, corde Deus.

Hinc etiam Ecclesia Catholica tunc solet processiones celebres institueret cum Crucis delatione, ac cum Venerabili Sacramento, quibus omnibus fit renovatio specialis & memoria variorum discursuum Christi ante Passionem, dum hic illic per plateas circumducitur propter nos: memoria quoque suae Crucis eius, quam in vexillum erexit, vt sub illo protegamur, & securi mitremus, memoria denique mortis eius, qua vivificamur, & contra plagam mortis inuimur, & remedium accipimus. Dicamus ergo hic retro corde gratiam postulantes Iesu Filii Dei viui, & Filii hominis, qui in Cruce ad serpentes eleuatus es, sana nos à virulento contagio. Hoc te rogamus humilissime per Crucem & Passionem tuam, per agoniam & sudorem, per Calicem amaritudinis, per Coronam & Claudos transigentes, per omnes cordis tui amaritudines & dolores.

CAPVT II.

Secundo invocanda est Maria Deipara, cui De Inuocanda  
comperit hic Titulus honoris specialis ratione, cetero  
CONSOLATRIX AFFLICTORUM, SALUS INFIRMORUM, Deipara  
RUM.



Et spon-  
sus Iose-  
phi.

rum. Nempe ipsa frequenter specialem, exhibuit  
protectione his qui ob contagiosam luem afflicti  
merebant. Quod quidem varijs declarari potest  
exemplis.

Illud pernorum est & pervulgatum, quomodo  
tempore S. Gregorij lues violentissima cessavit, de-  
lata imagine B. Virginis (quae à S. Luca fertur de-  
picta) in celebri Romae processione & supplicati-  
one. Quae quidem processio & supplicatio quo-  
rannis rememoratur per Preces publicas in Festo  
S. Marti institutas. Tunc Angeli audiri sunt & Ce-  
lo illud canere: *Regina Caeli letare alleluia. Et c.* Cui  
cum Clero adiuxit S. Gregorius: *Ora pro nobis Dei  
Alleluia.* Atque tunc mira aëris serenitate reful-  
gente, cum Sol antea foret in nubilo, visus est An-  
gelus gladium euaginaturn & eruentium reconde-  
re, emineas super Castro, quod ex tunc vocatum  
est *Castrum S. Angeli.* Atque etiam modo, La-  
pis ille Romae ostenditur & asseruatur, in quo An-  
gelus stetit.

Illud etiam historijs & picturis passim expres-  
sum est, quomodo B. Virgo S. Dominicum & S.  
Franciscum Christo Iudici perituro repraesentant,  
ad peccatorum conversionem procurandam ido-  
neos seruos, & sui cultores eximios; ut è manu Fi-  
lij exeererent Tria iacula ardentia, quae vibrabat  
ad transigendum populum suum. Haec erant Tria  
Flagella, Pestis, Bellum, Fames, quae Christus mi-  
nitabatur, nisi Mater eius speciali sua ope & benig-  
nitate aue tisset illa.

Sed ut aliquid de Belgio dicamus, celebre est  
quod per beatissimam Matrem Valencenis olim  
contigit Rem sic referunt. Anno Domini millesimo  
octavo ita lue epidimiae laborabat Civitas Ya-  
lencensis, ut paucis diebus septem milia pestis  
ablumpisset. Cum autem sanctus quidam Eremita  
incessanter Deum & Virginem precaretur pro hac  
averrenda plaga, obtulit ei videndam Deipara,  
& significavit mox cessaturam. Praecepit autem vi-  
cibus indiceret ieiunium in profesto Nativitatis  
suae gloriose: ac sic futurum, ut nocte sequenti ex-  
perirentur potentiam Dei. Nocte ergo illa cum  
civium bona pars vigilijs & precibus intenta supra  
muros consillaret, en Deipara Angelis sociata in-  
numeris, visa est urbem circumire, illoque circum-  
dare; & id quidem in conspectu Magistratus & po-  
puli, qui per lucem insolitam acciti illuc propen-  
dant. Illi rursum per dictum Eremitam, ut toto se-  
quenti die Nativitatis suae cives se in oratione  
continent, & sili vestigia relegentes, pari circui-  
tu supplicationem inirent, sicque contagium ces-  
saturum. Facta ergo supplicatione à clero & inco-  
lis, mox cessavit pestis. Insuper Filium illud velut  
perenne beneficij monumentum reverenter colle-  
gerunt, & pro gratiarum actione quotannis in Fe-  
sto Nativitatis B. Virginis perdurat solennis ibi  
supplicatio duarum leucarum spatio. Filium verò  
istud à Sodalibus Constaternitatis Fimbriatorum,  
v. vocant, diuitem capsa inclusum nudis pedibus in-

illa supplicatione circumfertur. Voc. ut vulgo La  
Confratrie de des Roex, gestantque fimbrias laeas in  
Tunicis logis, in memoriam Filij illius Virginis &  
caelestis. Atque certatim in illa supplicatione è vi-  
cinitis Cœnobijs Reliquiae nobiles deferuntur, in-  
ter quas octodecim Sanctorum integra corpora  
enumerare & thecis inauratis vel deargentatis  
inclusa.

Ex eo autem quod B. Virgo ministerio Angeli-  
co per filium civitatem suam afflictam circumfer-  
derit ad sedandam luem pestiferam, potuit emana-  
re, mos ille in quibusdam locis, quo nonnulli  
tempore pestis filio circumdant Ecclesias Parochia-  
les, ubi afflicto grassatur: & postmodò ceti lumina  
filium obducunt, ut ardeat in Ecclesia vique  
ad pestiferam consumptionem. Vulgus hoc vocat,  
*Faire vne soigne à l'en tour del' Eglise.* Sed claudi-  
am multas superstitiones hic sese inserere, aut  
certè observantias non satis approbatas, puro id  
egregio Episcoporum examine & approbatione.

Cætum longe à nobis propulsanda est ingra-  
titudine illa, quam in quodam suo cultore graviter  
reprehendit beatissima & benignissima Mater. Ille  
dum mentio fieret à nonnullis de multis beneficijs  
favore Virginis ab ipsismet perceptis ob sedulum  
illius cultum, ausus fuit conqueri & dicere, se spe-  
ciali eius obsequio multis annis additum fuisse,  
nec tamen expertum esse sibi aliquod speciale be-  
neficium ob id exhibitum. Ve igitur ingratitude-  
nem & errorem eius è mente propulset, dignata  
est misericors ei Mater apparere, & hunc in mo-  
dum acriter cum argueret: *Quid loqueris dixeris in-  
grate & insulse? An non meministi tales amicos tuos  
infausta morte abreptos? None vidisti hos quos  
nominatim exprimebat? vicinos tuos peste sena inte-  
nisse? illa quae, angustine & amicitia, tibi devincti  
(quos etiam nominabat in nomine infortunij salubus &  
salubus sunt obrutit? Imò ex illis multi aeternus sus sta-  
mus adisti. Cur ergo conquereris te nihil à me speci-  
alis beneficii acceperis? Quare similis mortis & infir-  
mitatis non est? Quis te protexit? Niquid mis-  
ericors manus mea? Amodo ergo desine conqueri, sed  
grato animo gratias refer. Deo qui per me tot te ex-  
mit peccatis, tot periculis, & ab ipsa infelici morte, eru-  
it; & servavit in meo obsequio per seueras, cetera e-  
xemplo tuo calcare adipe. Haec Mater pia cultorij suo  
Nos verò etià similibus alloqui videtur verbis & mo-  
nitis, ut oculos aperiamus, nec in simile incidamus  
ingratitude & insipientiam. Quia singulis die-  
bus, imò horis, eius intercessione pluvit loper nos  
beneficia divina; et ipse enim frequentissimè animam  
nostram à morte, oculos à lachrymis, pedes à lapsu  
& corpus ab agitudine, vitam ab interitu. *Nihilij à  
Deo ad nos beneficii à celo fluit, quod per Mariae ma-  
nus non transferit,* inquit S. Bernardus.*

Sicut vero dicimus specialiter tempore morbi-  
do & contagioso Virginem Mariam, uti Matrem  
potentem & benignam, in vocandam: sic nec obli-  
vioni tradendus Sponsus Mariae, Nutritius Iesu S.

Nota. hi-  
storia.

ANTIS



S Ioseph specialiter etiam tempore pestis invocandus.

Gen. 47. Ioseph vs. Imò instanter rogandus est tunc temporis, vt per tres benedictas suas mansiones, in Nazareth, in Beethleem, in Egypto, noctis benedictionem impetret mansionibus vtriusque & lucifera. O potentem apud Iesum Advocatum, a quo dependet benedictio nostra, ita vt posthuc hic edicere quod olim Egypti alteri Ioseph Patriarchæ: Salus nostra in manu tua est, tantum respice nos, & latè feriemus Regi.

Propterea dixit S. Thomas in 4. d. 45. a. 2. Quibusdam Sanctis dicitur esse in aliquibus causis precipue patrocinari, sicut S. Antonio ad ignem. S. Apollonia ad dolorem dentium. S. Agatha ad dolorem mammillarum. At S. Ioseph in omni necessitate & negotio concessum est optulari, & omnes ad se pè conuersiones defendere fouere, & paterno affectu protegi.

Confortetur S. Theresia dicit c. 6. vitæ suæ: Accepi Advocatum & Intercessorem S. Iosephum, & scio eius intercessionem mihi semper profuisse in necessitatibus, tam corporis quam animæ. Nec memini me aliquid ab eo petiisse quod adimpletum non fuerit. Maxima gratiarum dona per eum sum consecuta, ita vt conueniens Deum alijs Sanctis importasse gratiam, nisi uandè in aliqua necessitate, sed hinc in omnibus plane pronè experiamur. Hæc ipse. De hac re plura dixi in Felto S. Iosephi in Vite nostra Florigera.

Orandum ergo hic feruenter & amantè ac dicendum: Sancta Maria, Dei Genitrix Virgo, Consolatrix afflictorum, Salus infirmorum, Refugium peccatorum, cum Iosepho Sponso tuo dilectissimo, & Filij tui Nutritio amantissimo, ne derelinquas nos in hac afflictione nostra. Esto nobis in hac caligine amara, Stella maris lucida. Nota est illa Antiphona: Stella cœli extirpauit, quam Coelstem aliquem attulit contra pestem, referunt Chronica Minorum, &c.

CAPVT III.

De Inuocatione Sanctorum Angelorum. Tertio invocandi sunt Sancti Angeli specialiter autem, post Michælem & Gabriëlem, Auctores Riphæli invocandus, tamquam Medicus salutis, cuius auxilium in Tobia peregrinante effudit contra pericula, cum anima, tum corporis. Hinc illa oratio Ecclesiæ:

Angelus nobis Medicum salutis Mitte de cœlis Raphael, ut omnes Sanes ægros pariterque nostros Dirigat actus.

Deinde, cum vnicuique parochiæ Angelus designatus afferatur ad specialem protectionem, imò vnicuique Altari, vnicuique etiam homini: uocabitur certe Angelos hos Protectores & Custodes in hac plaga invocare & placare.

Dico & placare, quia Angeli boni Dei iussu sunt peccatorum nostrorum vindices per has immittas ab eis plagas. Nec enim existimamus malum fuisse Angelum cui dixit Dominus Davide orate, Contere manum tuam. Additur enim ibi: Erat autem Angelus Domini iuxta arcem Areuna Iebusai, Mariale.

Sic & Angelus qui tenebat ventos ne flarent super terram, vnde corrupto aëris & pestilentia ortum ducit, Angelus erat Domini bonus, sed vindex.

Talis etiam erat Angelus ille, qui nocte vna percussit exercitum Sennacherib, centum & octoginta milia dans interfectioni. Et hos quidem pestilentia interijcit, nonnulli Interpretes exitum autem. Non enim exprimit facer textus, quo mortis genere perierint. Sed tantum dicit: Venit Angelus Domini illa nocte, & percussit in castris Assyriorum centum octuaginta milia. Quo factè modo dicit: extenuauit Angelus Domini manum super Ierusalem, & percussit populum tempore Davidis. Porrit ergo vna nocte ita aer inficit, vt tot milia perierint, ceterque hinc verum, Vidi eos qui emittunt dolores, & metunt eos, fiant Deo perijisse, & spiritu ortus eius conuulsus. Quasi dicit: Non eget Deus exercitu, gladio, aut hasta, vt peccatores inceniat, sed solo flatu interficit: quasi si homo iratus solum per os aut nates respiciens hostem prosterneret. Quæ monet liras: Quis cito ergo ab homine, cuius spiritus in naribus eius, quin excelsus repensatus est. Caute iam Dei, & Christi hominis, in voce conuolare, qui potens est lola respiratione vos in arenas deuoluere pœnas.

Sic & Angelus percussit primogenita Egypti, aliasque plagas inflicto, dici potest Angelus Domini bonus. Nec refert quod dicantur he plagas immisiones per Angelos malos. Hoc enim dicitur, non cuius in eam si fuerint, sed quia malum infliciebant. Vnde ex Hieronymo & Chaldaico textu quidam legunt: immisiones per Angelos malorum, quia scilicet auctores & actores erant illorum malorum, & damnorum quæ patiebantur Egypti. Sic erant Angeli mali etiam Egyptio.

Neque tamen negamus, plagas has procurari & inferri plerumque per Cacodæmones & Angelos malos: Sicut fuit qui I-b percussit Iue contra iola permittu Dei. Imò & a Deo magna eis permittitur potestas super aerem & eius corruptionem, ex qua pestilentia orti solet, idque fit ad vindictam celestem nostrorum. Sic Angelos malos fuisse illos, qui tempore Constantiani Copronymi impienissimi Iconoclastæ plebem pestilentia percussere venimile est. Rem hic enarrat Cardinalis Baronius tom. 9 ex Theophrasto, & alijs.

Hic cum aduersus sanctus Ecclesiæ & sacras imagines multa inania inuixerit, earum cultum abolere conatus, vixit Regiâ suâ Vrbe Constantinopolim permittente Deo Pharaon olim incorrectum permiserit. Coeperit ergo se vbi uisum in virorum indumentis, quæ in sacris Ecclesiarum ornamentis, & in vels, crucicula plurima uolenti ex oleo designata. Facta est ergo inde tristitia & defectio animi multa, ob dubium illud signum. Multi etiam quasi in extasi cœpserunt circa se viros quosdam velut peregrinos, cum truci facie: qui domos ingressi, alios quidem ex domo deferebant, alios vulnerabant. Et hac quidem

4. Reg. 19.

Iob. 4.

Ier. 2.

Psal. 77.

De Inuocatione Sanctorum Angelorum.

Angelus afflicti S. Rocho ut Medicus.

Angeli Dei iusti peccatorum vindices.

2. Reg. 24.